

Rekabet Kurumu Başkanlığından;

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2013-1-58 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 13-57/800-339
Karar Tarihi : 09.10.2013

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Kenan TÜRK, Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR,
Fevzi ÖZKAN

B. RAPORTÖRLER: Çağlar Deniz ATA, Tuğçe KOYUNCU, Muhammed Safa UYGÜR

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : Orpin Petrol Ürünleri Tur. İnş. Nak. Paz. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Temsilcisi: Av. N. Sevinç ARSLAN
Bahçelievler Mahallesi İstiklal Caddesi No:132/9 İlkadım/Samsun

D. HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA

YAPILAN : Akpet Gaz A.Ş.
Akatlar Mah. Ebulula Mardin Cad. No:22 Maya Park Tower I
34335 Beşiktaş/İstanbul

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Akpet Gaz A.Ş.'nin yapmış olduğu dikey anlaşma ve çeşitli uygulamalar yolu ile 4054 sayılı Kanun'u ve 2002/2 sayılı Tebliğ'i ihlal ettiği iddiası.
- (2) **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 30.05.2013 tarih ve 3384 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 01.10.2013 tarih ve 2013-1-58/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **G. İDDİALARIN ÖZETİ:** Orpin Petrol Ürünleri Tur. İnş. Nak. Paz. San. ve Tic. Ltd. Şti. (ORPİN PETROL) ile Akpet Akaryakıt Dağıtım A.Ş. (AKPET) arasında
  - 18.07.2007 tarihinde bayilik sözleşmesi imzalandığı,
  - 20.09.2007 tarihinde istasyon üzerinde AKPET lehine 17,5 yıllık intifa hakkı tanındığı,
  - Bayilik sözleşmesinin 3. maddesi ile istasyon üzerinde yapılacak akaryakıt satış ve servis istasyonluğu faaliyeti dışında gösterilecek LPG/OTOGAZ depolama/satış vs. bütün ticari faaliyetlerin AKPET'in yetkisine ve rızasına bağlanmış bulunduğu,
  - 12.05.2008 tarihinde ORPİN PETROL'ün Akpet Gaz A.Ş. (AKPET GAZ) ile bir otopaz bayilik sözleşmesi imzaladığı,
  - AKPET ile AKPET GAZ'ın aynı iktisadi bütünlük içerisinde olduğundan, bayilik sözleşmesi, intifa hakkı ve otopaz bayilik sözleşmesinin aynı dikey ilişki içerisinde buldukları,
  - 17.08.2012 tarihinde ORPİN PETROL'ün 2002/2 sayılı Tebliğ ve Rekabet Kurulu kararları gereği otopaz bayilik sözleşmesini sonlandırdığı, ancak AKPET GAZ'ın bu fesih nedeniyle ORPİN PETROL'e davalar ve çeşitli yollarla baskı yapmaya devam ettiği
- (4) ifade edilmiş ve ilgili dikey ilişkinin 2002/2 sayılı Tebliğ, Rekabet Kurulu kararları ve Danıştay'ın yerleşmiş içtihatları gereğince sona erdiği tarihin tespit edilerek AKPET GAZ hakkında gerekli işlemlerin yapılması talep edilmiştir.
- (5) **H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda özetle, önaraştırma konusu iddialar ile ilgili olarak soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı ifade edilmiştir.

I.İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Konu İle İlgili Mevzuat Hükümleri, Danıştay ve Rekabet Kurulu Kararları

- (6) 4054 sayılı Kanun'un "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar" başlıklı 4. maddesi, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmaların, uyumlu eylemlerin ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğunu hükme bağlamıştır.
- (7) 2002/2 sayılı Tebliğ Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (Tebliğ)'nin 2. maddesinde üretim ve dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasında belirli mal veya hizmetin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmalar "dikey anlaşma" olarak tanımlanmaktadır. Tebliğ'in 3. maddesinde rekabet etmeme yükümlülüğü "*alıcının anlaşma konusu mal veya hizmetlerle rekabet eden mal veya hizmetleri üretmesini, satın almasını, satmasını ya da yeniden satmasını engelleyen doğrudan veya dolaylı her türlü yükümlülük*" olarak ifade edilmiştir. Tebliğ'in 5/a maddesinde ise Tebliğ ile tanınan muafiyetin anlaşmalarda alıcıya getirilen belirsiz süreli veya süresi beş yılı aşan rekabet etmeme yükümlülüğüne uygulanmayacağı hükme bağlanmıştır.
- (8) Danıştay'ın 13.05.2008 tarihli ve E.2006/1604, K.2008/4196 sayılı kararı, bu karar üzerine Rekabet Kurulunca alınan 30.10.2008 tarihli ve 08-61/997-389 sayılı Total-Akdağ kararı, yine Kurulun 05.03.2009 tarihli "Pol-Pet Petrol Ürünleri Tur. Konaklama ve Din. Tesisleri Ltd. Sti.- Bölünmez Petrolçülük A.Ş." ve "Barbaros Akaryakıt San Tic. Ltd. Şti.- Altınbaş Petrol ve Ticaret A.Ş." kararları ile sektöre yönelik almış olduğu kararlar ve son olarak Danıştay'ın 28.06.2010 tarihli ve E. 2009/3044, K. 2010/5458; E.2009/5164, K.2010/5457 sayılı kararları ile de sabit olduğu üzere; intifa, tapuya şerh edilmiş kira veya benzer etkiye sahip sözleşmeler, bayi üzerindeki rekabet etmeme yükümlülüğünün süresinin 2002/2 sayılı Tebliğ ile düzenlenen 5 yıllık üst sınırı fiili olarak aşmasına neden olmaktadır. Bu bakımdan bayilik sözleşmeleri ve bunlarla bağlantılı intifa, kira gibi sözleşmelerin, aralarındaki hukuki ve iktisadi ilişki nedeniyle tek bir anlaşma olarak 2002/2 sayılı Tebliğ'e uygunluklarının değerlendirilmesi gerekmiştir.
- (9) Bu çerçevede Kurulun akaryakıt sektöründe dağıtım şirketleri ile bayileri arasında yapılan dikey anlaşmalara ilişkin olarak daha önce almış olduğu kararlar uyarınca, 18.09.2005 tarihinden önce yapılan ve bu tarih itibarıyla kalan süresi beş yılı aşan dikey anlaşmaların, 18.09.2010 tarihinde kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlanma olanağı bulunmaktadır. 18.09.2005 tarihinden sonra yapılan dikey anlaşmalar ise yapıldıkları tarihten itibaren beş yıl süreyle 2002/2 sayılı Tebliğ ile düzenlenen grup muafiyeti kapsamındadır.
- (10) 2002/2 sayılı Tebliğ ile öngörülen beş yıllık sürenin nasıl hesaplanacağı hususunda ise Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz'un 34. paragrafında şu açıklamalara yer verilmiştir:
- (11) "*Beş yıllık rekabet etmeme yükümlülüğünün süresinin hesaplanmasında başlangıç tarihi olarak, taraflar arasında süregelen rekabet yasağına dayalı dikey ilişkiye başlangıç teşkil eden ilk anlaşmanın yapıldığı tarih esas alınacaktır. Taraflar arasındaki, rekabet yasağı içeren bayilik, işleticilik, tedarik vb. sözleşmeler ile birlikte bu sözleşmelerin süresine etki eden intifa, tapuya şerh edilmiş kira, ekipman gibi sözleşmelerin hepsinin aynı anda ortadan kalktığı tarih ise, rekabet yasağının sona erme tarihi olarak değerlendirilecektir.*"

(12) **I.2. AKPET GAZ ile ORPİN PETROL Arasındaki Dikey İlişkiye Yönelik Bulgular**

AKPET GAZ vekili tarafından gönderilen yazıda özetle;

- Grup şirketlerinden olan AKPET ile ORPİN PETROL arasında 18.07.2007 tarihinde 5 yıl süreyle geçerli olmak üzere "Akaryakıt İstasyonu Bayilik Sözleşmesi" imzalandığı,
- AKPET GAZ ile ORPİN PETROL arasında ise 12.05.2008 tarihinde 5 yıl süreyle geçerli olmak üzere "Otogaz İstasyonu Bayilik Sözleşmesi" imzalandığı,
- AKPET ile akdedilen bayilik anlaşmasını müteakip bayinin aynı zamanda maliki olduğu ve bayilik faaliyetinde bulunduğu Ordu ili, Merkez İlçesi, Şahincili Mahallesinde kain ve 18 L 2 d Pafta, 2599 Ada, 2 Parsel'de kayıtlı arsanın tapu kaydı üzerine AKPET lehine 20.09.2007 tarihinde 17 yıl, 9 ay, 4 gün süreli intifa hakkı tesis edildiği,
- 07.10.2009 tarihinde bayi ile AKPET arasındaki sözleşmenin tarafların karşılıklı iradesi ile feshedildiği ve bayinin yine aynı tarihte bir diğer grup şirketi olan Lukoil Eurasia Petrol A.Ş. ile bayilik sözleşmesi imzaladığı,
- Anılan dikey anlaşmanın 4054 sayılı Kanun ve 2002/2 sayılı Tebliğ çerçevesinde değerlendirildiğinde akdedildikleri tarihten itibaren 5 yıl süreyle grup muafiyeti kapsamında olup, 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde yer alan istisna hükmü kapsamında değerlendirilmediği,
- Dikey anlaşmaların 18.07.2012 tarihini aşan kısımlarının 4054 sayılı Kanun ve 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında geçersiz hale geldiği,
- Nitekim bayinin Ordu 3. Noterliği aracılığıyla 05.07.2012 tarihinde gönderdiği bildirimle, akaryakıt istasyonu bayilik sözleşmesinin 18.07.2012 tarihinde sona ereceği ve bu tarih itibarıyla yeni bir bayilik sözleşmesi imzalamayacağını ve taşınmaz üzerindeki intifa hakkının terkin edilmesini talep ettiği, daha sonra gönderdiği 17.08.2012 tarihli ihtarname ile AKPET GAZ ile mevcut bayilik sözleşmesini tek taraflı olarak feshettiği,
- Bayinin gönderdiği ihtarname doğrultusunda, AKPET'in intifa hakkının terkinine ilişkin olarak bayi tarafından bildirilmiş olan Selçuk YILMAZ isimli şahıs adına Beyoğlu 34. Noterliği'nin 17.09.2012 tarih ve 17914 sayılı vekaletnamesini ve tapu müdürlüğü nezdinde terkin işleminin gerçekleştirilmesi için gerekli olan yetki belgesini 21.09.2012 tarihinde bayiye gönderdiği ve söz konusu vekaletnamenin bayi çalışanı tarafından 24.09.2012 tarihinde tebellüğ edildiği,
- Ayrıca AKPET tarafından bayi aleyhine, bayinin başka akaryakıt ve otogaz dağıtım firmaları ile dikey anlaşmalar akdetmesini engelleyebilecek nitelikte el atmanın önlenmesi davası gibi bir dava açılmadığı ya da buna yönelik bir girişimde bulunulmadığı,
- Nitekim bayinin de başka akaryakıt ve otogaz dağıtım firmasının bayisi olarak halihazırda ticari faaliyetini sorunsuzca sürdürdüğü

ifade edilmiştir.

I.3. Değerlendirme

- (13) Dosya konusu dikey ilişkinin 18.07.2007 tarihli ve beş yıl süreli "Akaryakıt İstasyonu Bayilik Sözleşmesi", 12.05.2008 tarihli ve beş yıl süreli "Otogaz İstasyonu Bayilik Sözleşmesi" ve bunlarla bağlantılı olarak AKPET lehine tesis edilmiş olan 20.09.2007 tarihli ve 17 yıl, 9 ay, 4 gün süreli intifa hakkından oluştuğu, dolayısıyla 2002/2 sayılı Tebliğ'de belirlenen beş yıllık süreyi aşması nedeniyle, söz konusu dikey ilişkinin

13-57/800-339

18.07.2012 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlandığı görülmüştür.

- (14) Malik ORPİN PETROL ile AKPET arasında 20.09.2007 tarihinde tesis edilen intifa hakkı, 18.07.2007 tarihli Akaryakıt Bayilik Sözleşmesi ve 12.05.2008 tarihli Otogaz Bayilik Sözleşmesi ile oluşan dikey ilişkinin, istisna hükmüne uygun olarak kurulmadığı ve 18.07.2012 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlanma imkânı bulunduğu anlaşılmıştır.
- (15) AKPET GAZ tarafından gönderilen 19.09.2013 tarih, 6611 sayılı cevabi yazı ekinde başvuru konusu intifa hakkının terkin amacıyla 17.09.2012 tarihinde Selçuk YILMAZ adına düzenlenmiş vekâletname örneğinin yer aldığı tespit edilmiş, bunun üzerine şikâyetçi vekili ile irtibata geçildiğinde söz konusu vekâletnamenin kendilerine ulaştırıldığı ve intifa hakkının terkin edildiği bilgisi edinilmiştir. Ayrıca dosya kapsamındaki bilgi ve belgelerden 17.08.2012 tarihinde ORPİN PETROL'ün otogaz bayilik sözleşmesini feshettiği, başka bir akaryakıt ve otogaz firmasının bayisi olarak faaliyetini yürütmekte olduğu anlaşılmıştır. Bu nedenlerle, başvuru kapsamında herhangi bir işlem tesis edilmesine yer olmadığı ve şikâyetin reddedilmesi gerektiği kanısına varılmıştır.

J.SONUÇ

- (16) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikâyetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.